

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 1 מתוך 8
תאריך עדכון: 09.01.2011

קוד תחום: 2	תחום: מרשם
קוד נושא: 10	נושא: בחירת שם

נוהל הטיפול בבחירת שם משפחה בעקבות נישואין, ובכל עת – סעיף 6 לחוק השמות (תיקון מס' 3)

כללי

1. ההוראות שבסעיף 6 לחוק השמות (תיקון מספר 3) התשנ"ו – 1996. סעיף 6 נקרא "שם משפחה אחרי נישואין", והוא מאפשר לשני בני הזוג לבחור שמות משפחה בצורות שונות:
2. להלן הוראות החוק על בחירת שם משפחה בעקבות נישואין: בסעיף 6 לחוק השמות נאמר:
 - (א) מי שנישא רשאי בכל עת:
 - (1) להמשיך לשאת או לשוב לשאת שם משפחה קודם (שם נעורים או כל שם אחר בעבר שניתן בדרך של "בחירת שם" בלבד).
 - (2) לבחור בשם המשפחה של בן הזוג.
 - (3) לבחור בשם המשפחה של בן הזוג ולצרף אליו שם נעורים או כל שם משפחה שניתן בעבר בדרך של "בחירת שם".
 - (4) לצרף לשם המשפחה את שם המשפחה של בן הזוג.
 - (5) לבחור שם משפחה חדש שיהיה משותף לבני הזוג.
 - (6) לצרף שם משפחה חדש ומשותף, בנוסף לשם המשפחה הקיים של כל אחד מבן הזוג.
 - (ב) עובר לנישואין, יודיע אדם לרושם הנישואין מהו שם המשפחה שבחר לשאת לאחר נישואין, החליט לשנות את שמו, יכנס השינוי לתוקפו עם הנישואין.
3. ההוראות שבסעיף 7 לחוק השמות – בחירת שם משפחה בעקבות פקיעת הנישואין. יפקעו הנישואין, רשאי כל בן זוג לשוב ולשאת שם משפחה קודם שנשא בעבר – הסבר לחוק סעיף זה מתייחס לגברים ולנשים (בגיר/קטין) שמצבם האישי גרוש (ה), או אלמן(ה), ומאפשר להם לחזור לאחד משמות המשפחה הקודמים או הצירוף שלהם, לכל היותר שני שמות משפחה.
- מבקש לשנות שם שאינו כלול באחד מחמשת האפשרויות שבסעיף 6 יודרך למסור הודעה על שינוי שם לפי סעיף 10 לחוק השמות.
4. ראיות בעת הגשת הבקשה

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 2 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

4.1 אדם שנישא, המבקש למסור הודעה בדבר בחירת שם משפחה, לפי סעיף 6 לחוק השמות, לא יידרש לנמק את בקשתו, ולהמציא ראיות כלשהן, פרט למסירת תעודת הזהות שלו ודרכונו הישראלי, לצורך ביצוע בחירת השם. ואם טרם נקלטו נישואין בקובץ, יידרש להמציא גם תעודת נישואין מקורית, שניתנה לו על ידי רשם הנישואין.

5. סייג לבחירת שם משפחה

אדם ששינה שמו כאמור בסעיף 6, לא חלים עליו הוראות סעיף 20 לחוק השמות, לפיו לא ישוב וישנה שמו תוך 7 שנים מיום תחולת תוקפו של השינוי הקודם. הוא רשאי, בכל עת, לבחור שם משפחה לפי סעיף 6 לחוק השמות, וכמפורט בהליך הטיפול.

6. שינוי שם משפחה לקטין

קטין שאחד מהוריו שינה את שם משפחתו, בדרך של בחירת שם, לשם משפחתו של ההורה השני, יקבל על ידי כך את שם המשפחה שבחר ההורה, לפי סעיף 12 לחוק השמות בדרך של שינוי שם. כאשר מדובר בילד קטין שאינו משותף, השינוי אינו יכול לחול עליו, וההורה יודרך לפנות לבית המשפט להמציא פסק-דין לשינוי שם משפחתו של הקטין.

א. מטרת הנהל

א.1 לקבוע את השיטה לטיפול בהודעה בדבר בחירת שם משפחה לאחר הנישואין, למי שטרם שינה את מצבו האישי בעקבות הנישואין בתעודת הזהות שלו.
א.2 לקבוע את השיטה לטיפול בהודעה בדבר בחירת שם משפחה של בני זוג נשואים, למי ששינה בעבר את מצבו האישי בעקבות הנישואין בתעודת הזהות שלו.

ב. תנאים ודרישות

על מגיש ההודעה בדבר בחירת שם משפחה לקיים את התנאים הבאים:
ב.1 נוכחות אישית, כאשר מדובר בבחירת שם משפחה לאחד מבני הזוג, תעודת זהות ותמונה חדשה.
ב.2 נוכחות אישית של שני בני הזוג, כאשר מדובר בבחירה משותפת של שם משפחה משותף, ותעודות זהות ותמונות חדשות.
ב.3 הגשת בקשה על טופס הודעה בדבר בחירת שם משפחה, כל מבקש ימסור בקשה על-שמו, ויחתום עליה.

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 3 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

4. כאשר מדובר בבחירת שם משפחה משותף נדרשות חתימות שני בני הזוג על שתי הבקשות.

5. במידה ולהורים יש ילד משותף – הגשת בקשה בדבר שינוי שם משפחה לפי סעיף 12 לחוק השמות.

6. תעודת נישואין מקורית, במידה והנישואין טרם נקלטו בקובץ המרשם.

7. דרכון ישראלי בר תוקף, או הניתן להארכה, במידה ויש למבקש, לצורך ביצוע שינוי השם בדרכון, ועדכון השם בלועזית בקובץ.

8. בקשה לבחירת שם בעת שינוי מצב האישי- השירות אינו כרוך באגרה, כל בקשה נוספת כרוכה באגרה.

ג. הליך הטיפול

1. הפקיד מקבל ההודעה בדבר בחירת שם משפחה, יבדוק את הפרטים הרשומים בה, ואם ההודעה תואמת את אחת מחמש האפשרויות הנזכרות בסעיף 6 לחוק, וכפי שפורטו בסעיף כללי בנוהל זה.

2. הטיפול בבקשה ייעשה מול תעודת הזהות שח מגיש הבקשה והקובץ, במידב ולמבקש יש דרכון בר תוקף לבדוק שצורף לבקשה. והמבקש שם את השם הנבחר באותיות לועזיות על גבי הטופס.

3. יבדוק ששם המשפחה שנבחר אינו מורכב מיותר משני שמות משפחה, בהתאם לסעיף 2(ב) לחוק השמות.

4. יבדוק שהמבקש חתם על ההודעה בדבר בחירת שם, כאשר מדובר בבחירת שם משפחה על ידי אחד מבני הזוג בלבד, ואשר בחר אפשרות אחת מבין שלוש האפשרויות, מספר 1, 2, 3 שבסעיף 6 לחוק השמות.

5. כאשר מדובר בהודעה בדבר בחירת שם משפחה משותף יוודא שכל אחד מבני הזוג מסר הודעה נפרדת וחתם עליה, ובן זוגו חתם על ההודעה, מכיוון שנדרשות חתימות שני בני הזוג.

6. הפקיד יבדוק אם המצב האישי עודכן בתעודות הזהות ובקובץ המרשם, במידה ולא עודכן ירוש תעודת נישואין מקורית, לצורך עדכון המצב האישי בקובץ.

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 4 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

- 7.ג אם המבקש נושא דרכון זר כתושב ארעי, קבע או מי שהצהיר ארל"י יידרש לשנות את שמו לפי חוקי מדינת האזרחות שלו וימציא אישור על השינוי, או אישור שלפי חוקי מדינת האזרחות שלו לא ניתן לשנות שמו.
- 8.ג במידה ובני הזוג מבקשים לרשום את המצב האישי בתעודת הזהות הפקיד ישאל אותם לפני העדכון מהו שם המשפחה שבחרו לשאת לאחר נישואיהם, ויסביר להם את תוכן סעיף 6 לחוק השמות, והאפשרויות העומדות לבחירתם כמפורט בהמשך.
- 9.ג סעיף 6(א)(1) – להמשיך לשאת את השם הקודם
- 9.1.ג במידה ובני הזוג טרם החליטו בדבר בחירת שם משפחה הם רשאים לשנות את המצב האישי בלבד, בתעודות הזהות, ובעתיד יוכלו למסור הודעה בדבר בחירת שם משפחה.
- 9.2.ג במידה ומבקשים לשוב ולשאת את השם הקודם – סעיף 6(א)(1). יש למסור הודעה בדבר בחירת שם משפחה ולסמן את המשבצת המתאימה בטופס. בחירת שם קודם הינה כל שם אשר ניתן בעבר בדרך של בחירת שם משפחה או עקב נישואין. שם משפחה קודם אשר ניתן בעבר בדרך של שינוי שם, כל בקשה לחזרה לשם זה הינה בדרך של שינוי שם בלבד ואינה נופלת בסעיף 6 לחוק השמות כבחירת שם.
- 9.3.ג הפקיד יבדוק אם עודכן המצב האישי בקובץ המרשם, במידה ועודכן המצב האישי, ובעקבותיו עודכן גם שם המשפחה של האשה לשם המשפחה של הבעל, הפקיד יתקן את שם המשפחה בקוד עדכון "תיקון" לשם המשפחה שנשאה לפני עדכון הנישואין.
- 10.ג לבחור בשם המשפחה של בן/בת הזוג
- 10.1.ג לאשה
- במידה והמצב האישי עודכן בקובץ ובעקבותיו גם שם המשפחה, של בן זוגה אין צורך לבצע כל עדכון נוסף.
- 10.2.ג לבעל
- ימסור הודעה בדבר בחירת שם משפחה לשם המשפחה של בת זוגתו, הפקיד יעדכן את המצב האישי, ושם המשפחה, בקוד עדכון "בחירה".

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 5 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

ג.10.3 כאשר בן/בת הזוג הישראלי רשומים במצב אישי ב"בירור" בעקבות נישואין לבני זוג זרים, והם מבקשים לבחור שם משפחה, ניתן לקבל את בקשתם מבלי לבצע בחירת שם וזאת עד אשר יחלפו שישה חודשים ויעודכנו הנישואין.

ג.11 לצרף לשם משפחתו את שם המשפחה של בן זוגו, לפי סעיף 6 (א)(3)

ג.11.1 בן/בת זוג רשאים למסור הודעה בדבר בחירת שם משפחה והם בוחרים לצרף לשם משפחתו/ה את שם המשפחה של בן זוגו/ה.

ג.11.2 המבקש/ת בלבד יחתום על ההודעה, ואין צורך בהסכמת בן/בת הזוג.

ג.12 לבחור שם משפחה חדש הזהה לשם המשפחה שבחר בן-זוגו, גם אם שם זה שונה משמות המשפחה הקודמים של בני הזוג לפי סעיף 6 (א)(5) לחוק השמות

ג.12.1 הפקיד יבדוק ששני בני הזוג חתמו על ההודעה בדבר בחירת שם משפחה חדש, שלא נשאו אותו בעבר. כל אחד מבני הזוג ימסור הודעה נפרדת, בחירת שם חדש תינתן בסמוך לנישואין (סמוך לנישואין משמעותו בעת שינוי מצבם האישי בלשכה או עד חצי שנה מיום שינוי המצב האישי) ובן/בת הזוג האחר יוסיף את חתימתו על הטופס, בנוכחות הפקיד.

ג.12.2 במידה ולהורים ילדים משותפים, הם יודרכו למסור עבורם הודעה בדבר שינוי שם משפחה, לפי סעיף 12 לחוק השמות שני ההורים חייבים לחתום על ההודעה.

ג.13 לצרף לשם משפחתו שם משפחה שבן-הזוג בחר לצרף לשם משפחתו (בחירה משותפת) לפי סעיף 6 (א)(5)

ג.13.1 הפקיד יבדוק ששני בני הזוג חתמו על ההודעה בדבר בחירת שם המשפחה, כל אחד ימסור הודעה נפרדת, ובן/בת הזוג האחר יוסיף את חתימתו על הטופס, בנוכחות הפקיד.

ג.13.2 במידה ולהורים ילדים משותפים, הם יודרכו למסור עבורם הודעה בדבר שינוי שם משפחה, לפי סעיף 12 לחוק השמות. שני ההורים חייבים לחתום על ההודעה.

ג.14 "מי שנישא רשאי בכל עת"

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 6 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

ג.14.1 בחר בן/בת הזוג שנושא אפשרות אחת מחמש האפשרויות שבסעיף 6(א) לחוק, והוא מבקש, לאחר מכן ובכל עת, להודיע על בחירה של אפשרות אחרת מבין חמש האפשרויות, הוא רשאי לעשות כן ללא הגבלה.

ג.14.2 במידה ובני הזוג בחרו בעבר בעקבות הנישואין שם משפחה משותף חדש, וכעת הם מבקשים לשאת שם משותף חדש אחר בדרך של בחירה הפקיד יסביר להם שלא ניתן לאשר בקשתם והם יודרכו להגיש בקשה לשינוי שם משפחה לפי סעיף 10 לחוק השמות. הבקשה תאושר בדרך של שינוי שם משפחה.

ג.15 ילדים משותפים קטינים

פקיד הרישום יבדוק אם יש לבני הזוג ילדים קטינים משותפים. כאשר מדובר במסירת בקשה משותפת של בני הזוג, והם מבקשים לשאת שם משפחה משותף חדש או צירוף שמות משפחתם, ולבני הזוג ילדים קטינים משותפים, פקיד הרישום יודיע להורים שהילדים הקטינים מקבלים על ידי כך את שם משפחתם, והם יודרכו למסור הודעה בדבר שינוי שם משפחה עבור קטין לפי סעיף 12 לחוק השמות. יש לפעול בהתאם לנוהל הטיפול בהודעה על שינוי שם משפחה לקטין בעקבות שינוי שם משפחה של הורה, לפי סעיף 12 נוהל מספר 2.10.0008.

ג.16 ילד קטין לא משותף

כאשר מדובר בקטין לא משותף, מנישואין קודמים של ההורה הנישא בשנית, והוא ובן זוגו בוחרים שם חדש, פקיד הרישום יסביר להורה שהשינוי אינו יכול לחול על הקטין וההורה יודרך לפנות לבית משפט לענייני משפחה להמצאת פסק-דין לשינוי שם משפחתו של ילדו הקטין, לפי סעיף 13 לחוק השמות. יש לפעול בהתאם לנוהל הטיפול בהודעה בדבר שינוי שם משפחה ופרטי לקטין סעיף 13 מספר – 2.10.0007.

ג.17 בחירת שם משפחה שאינו כלול בסעיף 6 לחוק השמות

במידה והמבקש בחר שם משפחה שאינו כלול באחת מחמש האפשרויות שבסעיף 6 לחוק השמות, ידריך פקיד הרישום את המבקש למסור הודעה בדבר שינוי שם, לפי סעיף 10 לחוק השמות.

ג.18 בקשות שיש להעבירן למטה מנ"א להחלטה

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 7 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

כל מקרה שלא נמצא לו מקביל במסגרת סעיף 6 (א) לבחירת שם משפחה, אין לדחותו במעמד הלשכה, במידה והמבקש אינו מעוניין למסור הודעה בדבר שינוי שם משפחה לפי סעיף 10, ועומד בתוקף על זכותו לבחור שם משפחה, הוא יתבקש להסביר בכתב את בקשתו.

הבקשה והתיק האישי עם התרשמות והמלצת מנהל הלשכה יועברו למטה מנ"א, למח' למרשם, למתן החלטה.

19.ג. עדכונים בקובץ המרשם ובתעוד

- 19.1.ג. להכנס לתיק אדם בקובץ המרשם.
- 19.2.ג. לוודא שאין הגבלה כל שהיא למתן השירות, במידה ויש הגבלה, יש לפעול בהתאם לנוהל הטיפול בהגבלה מספר 1.2.0001.
- 19.3.ג. לוודא שקוד האזרחות אינו 19, במידה וכן, יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בקוד אזרחות מספר 4.9.0002.
- 19.4.ג. לוודא שהתושב לא רשום בסטטוס נפטר, עבר, חדל מהיות תושב, רשום כמי שנמצא בחו"ל, במידה וכן, יש לפעול בהתאם לנוהל הטיפול בסטטוס מספר 1.9.0001.
- 19.5.ג. באם הכתובת שונתה יש לבצע את השינוי/התיקון בהתאם לנוהל עדכון/תיקון מען/כתובת. מספר 1.13.0001.
- 19.6.ג. במידה וטרם נקלטו הנישואין בקובץ, לעדכן את הנישואין בתהליך שינוי המצב האישי, בסוג עדכון עקב נישואין.
- 19.7.ג. במידה ונקלטו הנישואין בקובץ, ושם המשפחה עודכן אוטומטית בתיק האישה, והיא בוחרת להמשיך ולשאת את שם משפחתה הנוכחי, יש לתקן את שם המשפחה בקוד עדכון "תיקון", לשם המשפחה שלפני הנישואין.
- 19.8.ג. יש לעדכן בקובץ גם את השם בלועזית (גם כאשר למבקש אין דרכון).
- 20.ג. לאחר ביצוע כל האמור בסעיפים 1-18 יש:
- 20.1.ג. להנפיק תעודה המעידה על בחירת שם בשני עותקים, עותק אחד ימסר למבקש במידה ונלוים ילדים יש להדפיס תעודה המעידה על שינוי שם.
- 20.2.ג. יש להנפיק תעודת זהות חדשה בעקבות בחירת שם המשפחה ולמסרה למבקש.

מספר הנוהל: 2.10.0004
דף 8 מתוך 8
תאריך תחולה: 09.01.2011
מהדורה 2

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: בחירת שם	קוד נושא: 10

ג.3.20 במידה ולא חל שינוי בשם המשפחה של המבקש/ת יש להנפיק ספח חדש בלבד.

ג.4.20 יש לעדכן את שם המשפחה בדרכונו של המבקש, במידה ויש לו דרכון בר-תוקף.

במידה ונילווים ילדים יש לעדכן את השם גם בדרכוניהם.

ג.5.20 יש לעדכן בשאלון הרישום, בתיק האישי של המבקש את שם המשפחה. יש לסגור בסוגריים את השם הקודם, ולידו יש לרשום את השם הנבחר.

עדכון זהה יבוצע גם בתיקים האישיים של בני המשפחה הנילווים להודעה. בן/בת זוג, וילדים.

ג.6.20 יש לתייק בתיק האישי את ההודעה בדבר בחירת שם משפחה ועותק אחד של התעודה המעידה על בחירת שם משפחה. במידה וצורפה גם תעודת נישואין שנערכו בחו"ל ו/או אישורים אחרים יש לתייקם בתיק האישי.

ד. החוק וסעיפיו

ד.1 סעיפים 2,6,10,15,16 לחוק השמות התשט"ז – 1956.

ה. נספחים

ה.1 [הודעה בדבר בחירת שם משפחה \(מר/א4\)](#)